

**ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ВЪРХОВНИЯ
КАСАЦИОНЕН СЪД ПРОФ.ЛАЗАР ГРУЕВ**

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от Таня Райковска- заместник на председателя и ръководител на Търговска колегия на Върховния касационен съд и

Красимир Влахов- заместник на председателя и ръководител на Гражданска колегия на Върховния касационен съд

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Обръщаме се към Вас във връзка с необходимостта от уеднаквяване на съдебната практика по редица въпроси, свързани с проблемите на принудителното изпълнение, както следва:

1. С кое действие принудителното изпълнение се насочва върху имущество на длъжника? Допустимо ли е налагането на заповест за спиране или възбрана върху несеквестрируема вещ? Кое изпълнително действие нарушава несеквестрируемостта и трябва ли то да е предприето, за да упражни длъжникът правото си на жалба? До кой момент длъжникът може да упражни чрез жалба правото си на закрила поради несеквестрируемост на вещта, върху която е насочено изпълнението?

Според едно от становищата, поддържани в съдебната практика, само по себе си налагането на възбрана, без да са предприети действия по осребряването на възбранения имот – опис, оценка и

публична продан, не е подлежащо на обжалване действие на съдебния изпълнител, тъй като възбраната има единствено обезпечителна функция в полза на вискателя. Според друго становище, налагането на възбрана върху несеквестрируем имот подлежи на отмяна по реда на обжалването по чл. 435, ал. 2 ГПК, тъй като налагането на възбрана е действие по обезпечаване на изпълнението върху негоден обект на изпълнение. Според трето становище, длъжникът може да обжалва насрочването на проданта, тъй като с това започва осребряването на имуществото.

2. Допустимо ли е насрочването на публична продан на имущество на длъжника, когато при налагането на запрора или възбраната има данни за други наложени запрора или възбрани върху същото имущество? Кои са предпоставките районният съд да разреши извършването на продан за изпълнение на вземането на последващия вискател и кои са основанията за отказ?

Според едно от становищата, конкуренция при насочване на друго изпълнение съществува само при изпълнението върху движими вещи, а според други – при всяко осребряване на имущество на длъжника. Според едно от становищата, последващият кредитор трябва да докаже, че има насочено и друго изпълнение, а според други – достатъчно е да заяви това.

3. Обхваща ли наложеният запрор върху трудово възнаграждение или другото възнаграждение за труд, както и върху пенсия, вземането на длъжника от третото задължено лице до размера на минималната работна заплата.

Според част от съдебната практика, за законосъобразността на наложения запрор е без значение дали получаването от длъжника трудово възнаграждение е под размера на установената минимална работна заплата, тъй като процесуалният закон урежда само размера на удръжките, които могат да се правят при насочване на принудителното изпълнение върху трудовото възнаграждение. Според другото становище, разпоредбата на чл. 446, ал.1 ГПК урежда пълна несеквестрируемост на трудово възнаграждение до размера на минималната работна заплата.

4. Районният съд по местоизпълнението или съдебният изпълнител назначава особен представител на длъжника, ако при пристъпването към изпълнение той има регистриран постоянен и настоящ адрес, но не може да бъде намерен там, нито може да се намери лице, което е съгласно да получи съобщението и длъжникът не се е явил да го получи в указания двуседмичен срок.

Според едно от становищата, поддържани в съдебната практика, особеният представител се назначава от съдебния изпълнител, тъй като районният съд назначава особения представител само в хипотезата на чл. 430 ГПК. Според другото становище, особеният представител се назначава от районния съд, тъй като всички охранителни производства са възложени на него.

5. Коикредитори, в чиято полза е допуснато обезпечение чрез налагане на запор или възбрана, се считат присъединени вискатели, когато изпълнението е насочено върху предмета на обезпечението?

Според едно от становищата, поддържани в съдебната практика, присъединени се считат всички кредитори с наложени запори или възбрани, а според другото становище, присъединени се считат само тези кредитори, в чиято полза е допуснато обезпечение на бъдещ или предявен иск, но не и тези, в чиято полза е обезпечено започнало принудително изпълнение.

6. Ползват ли се с право на предпочтително удовлетворяване по чл. 136, ал. 1, т. 1 ЗЗД разноските по изпълнителното дело на първоначалния вискател, в т.ч. тези за адвокатско възнаграждение; разноските, в т.ч. тези за адвокатско възнаграждение и такси на първоначалния вискател в производството по издаване на изпълнителния лист; разноските на присъединените вискатели.

Според преобладаващата съдебна практика, с право на предпочтително удовлетворяване по чл. 136, ал. 1, т. 1 ЗЗД се ползват само разноските по изпълнителното дело, в т.ч. тези за адвокатско възнаграждение, които са направени от първоначалния вискател за осъществяването на изпълнителния способ върху

имуществото, чиято цена се разпределя. Съществуват обаче и съдебни решения, в които изплатеното от първоначалния взыскател адвокатско възнаграждение по изпълнителното дело не се включва в тези разноски; включват се разноските, в т.ч. тези за адвокатско възнаграждение и такси на първоначалния взыскател в производството по издаване на изпълнителния лист; включват се и разноските на присъединените взыскатели.

7. В какъв ред се удовлетворява вземането, обезпечено с ипотека, вписана след вписването на възбрана върху имота.

Според едно от становищата, поддържани в съдебната практика, вписаната по-късно ипотека е непротивопоставима на кредитора с по-рано вписана възбрана върху имота и останалите присъединени кредитори, поради което това вземане се включва за съразмерно удовлетворяване в реда на кредитора с последна по ред привилегия, а ако има присъединен хирографарен кредитор – в реда на хирографарните кредитори. Според другото становище, обезпеченото с ипотека вземане се включва в реда по чл. 136, ал. 1, т. 3 ЗЗД, тъй като привилегията не се губи при вписване на ипотека, след като вече е вписана възбрана.

8. Кои действия на съдебния изпълнител, страните и другите участници в изпълнителното производство са част от наддаването и надлежното им извършване подлежи на проверка по жалба срещу постановлението за възлагане?

Според едно от становищата, поддържани в съдебната практика, част от наддаването са само действията на съда и наддавачите във връзка с подадените тайни наддавателни предложения в продължение на пълния срок за това и действията на страните с право на изкупуване, както и действията на съдебния изпълнител и наддавачите при провеждане на наддаването с явни наддавателни предложения с фиксирана стъпка. Според други становища, част от наддаването са различни действия на съдебния изпълнител и страните, подготвящи проданта, в т.ч. връчването на покана за доброволно изпълнение, връчването на съобщения за насрочването на описа, оценката и проданта, подаването на тайните и явните

наддавателни предложения и т.н. до възлагането на вещта на обявения купувач.

9. Нова оценка или нова начална цена определя съдебният изпълнител по искане на взыскател, след като и новата продан с начална цена 80 на сто от предходната е обявена за нестанала?

Според едно от становищата, поддържани в съдебната практика, след като и новата продан с начална цена 80 на сто от предходната е обявена за нестанала, по молба на взыскател съдебният изпълнител прави нова оценка, след като вземе заключението на вещо лице. Според другото становище, в този случай съдебният изпълнител определя нова начална цена.

10. Откога започва да тече нова погасителна давност за вземането, когато взыскателят не е поискал извършването на изпълнителни действия в продължение на 2 години и изпълнителното производство е прекратено по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК (чл. 330, ал.1, б."д" ГПК отм.).

Според едно от становищата, поддържани в съдебната практика, прекратяването на изпълнителното производство на посоченото основание настъпва по силата на закона, считано от датата, на която е предприето последното изпълнително действие, и съответно от този момент започва да тече новата погасителна давност. Според друго становище, правните последици на прекратяването на изпълнителното производство също настъпват по силата на закона, независимо дали съдебният изпълнител е издал постановление в този смисъл, но с изтичане на 2-годишния срок, през които взыскателят не е поискал извършване на изпълнителни действия. С оглед на това се приема, че новата погасителна давност започва да тече от изтичане на 2-годишния срок по чл.433, ал.1, т.8 ГПК (чл.33, ал.1, б."д" ГПК отм.). Според трето становище, новата погасителна давност за вземането започва да тече от датата на прекратяване на изпълнителното дело с постановление на съдебния изпълнител.

11. Ако взыскателят не е внесъл авансово дължима такса, допустимо ли е частният съдебен изпълнител да събере тази

такса от длъжника? Оспорено ли е изпълнителното действие поради невнасянето от взискателя на авансово дължимата такса за него? Съставлява ли дисциплинарно нарушение по смисъла на чл. 67 ЗЧСИ несъбирането от частния съдебен изпълнител на авансово дължимата такса?

Според едно от становищата, поддържани в съдебната практика, събираните от частния съдебен изпълнител такси представляват възнаграждение, което се заплаща за извършените от него действия, поради което събирането на таксите в хода на принудителното изпълнение, а не при образуване на изпълнителното дело, не съставлява нарушение на чл. 33 от Тарифата по чл.78, ал.2 ЗЧСИ. Ако дължимите авансови такси не са внесени от взискателя, същите се събират от длъжника и се задържат от съдебния изпълнител. Предварителното внасяне на разноските от взискателя няма значение за законосъобразността на извършените от частния съдебен изпълнител изпълнителни действия. Според друго становище, предприемането на изпълнителни действия, без да е събрана авансово дължимата такса, е незаконосъобразно и обуславя ангажирането на дисциплинарната отговорност на частния съдебен изпълнител. Тази теза се споделя и по съображения, че несъбирането на авансово дължимите от взискателя такси по изпълнението води до прекомерност на разноските, с които се натоварва длъжника, която би могла да се избегне при авансовото събиране на таксите посредством предприемане само на необходимите изпълнителни действия по целесъобразен начин, при който се минимализират разходите в изпълнителното производство. Приема се също, че разпоредбата на чл.79, ал.2 ГПК, според която „когато таксите по изпълнението не са внесени от взискателя, се събират от длъжника”, има предвид единствено хипотезата на субсидирани такси по смисъла на чл.81 ЗЧСИ, които се изплащат от бюджета на съответния окръжен съд.

12. Кога се погасява по давност дисциплинарната отговорност на частния съдебен изпълнител по чл. 69 ЗЧСИ, когато наказанието не е наложено в давностния срок или когато

председателят на дисциплинарната комисия не е сезиран в този срок?

Според едно от становищата, поддържани в съдебната практика, дисциплинарната отговорност на частния съдебен изпълнител се погасява по давност, ако наказанието не е наложено до изтичането на давностния срок, а според другото становище – ако председателят на дисциплинарната комисия не е сезиран в този срок.

Предвид наличието на посочената по-горе противоречива съдебна практика на различните по степен съдилища, предоставяме на Вашата преценка дали да упражните предоставената Ви от чл.125 ЗСВ компетентност, като предложите на Общото събрание на Гражданска и Търговска колегия на ВКС да се произнесе с тълкувателно решение по посочените въпроси.

**ЗАМЕСТНИК НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ И
РЪКОВОДИТЕЛ НА ТЪРГОВСКА
КОЛЕГИЯ НА ВЪРХОВНИЯ
КАСАЦИОНЕН СЪД:**

/ТАНЯ РАЙКОВСКА/

**ЗАМЕСТНИК НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ И
РЪКОВОДИТЕЛ НА ГРАЖДАНСКА
КОЛЕГИЯ НА ВЪРХОВНИЯ
КАСАЦИОНЕН СЪД:**

/КРАСИМИР ВЛАХОВ/

